

Intermezzo: test je kennis van de Rotterdamse geschiedenis



1.

Rotterdam bestaat ruim zevenhonderdvijftig jaar. Om te achterhalen waar de naam Rotterdam vandaan komt moeten we terug in de tijd. In de dertiende eeuw werd Schielands Hoge Zeedijk aangelegd om Holland te vrijwaren van overstromingen. De dam die in 1270 in het riviertje de Rotte werd gelegd, vormde een onderdeel van die zeedijk. Aan deze dam dankt Rotterdam zijn naam. Waar lag die dam?

- a. bij de Rottemeren
- b. bij het Pompenburg
- c. bij de Hoogstraat
- d. bij het Witte Huis

2.

De haven van Rotterdam was niet voor niets de grootste haven van de wereld. Het succes van onze stad is voor een deel te verklaren uit de ideale ligging bij de monding van Rijn en Maas en aan een open verbinding met de Noordzee via de Nieuwe Waterweg. Deze laatste was geen product van moeder natuur, maar werd aangelegd naar een ontwerp van ingenieur Pieter Caland. In 1866 ging de eerste spa de grond in, maar het zou nog vele tientallen jaren duren eer het karwei geklaard was. Om Caland daarvoor te eren werd in 1907 een Caland-monument onthuld. Dat staat tegenwoordig:

- a. aan het Calandkanaal
- b. op het Van Hogendorpsplein
- c. aan de Veerkade
- d. in de Calandstraat

3.

Delfshaven was vele eeuwen een zelfstandige gemeente en in menig opzicht stak het buurman Rotterdam zelfs naar de kroon. Maar in 1886 viel het doek. Delfshaven werd geannexeerd door de gemeente Rotterdam en de weilanden van Delfshaven werden in rap tempo volgebouwd om de Rotterdamse bevolkingsaanwas te huisvesten. Als we het over Delfshaven hebben bedoelen we meestal dat fraaie stukje oud-Rotterdam rond de Voorhaven en de Aelbrechtskolk. Maar wijken als Het Oude Westen, Het Nieuwe Westen, Middelland en Bospolder-Tussendijken liggen allemaal op voormalig Delfshavens grondgebied. Delfshaven was dus heel veel groter. Wist u dat allemaal al, dan zal het antwoord op de volgende vraag u weinig moeite kosten. Delfshaven heet Delfshaven omdat:

- a. het de haven van Delft was
- b. het de elfde haven van Rotterdam is
- c. de haven met 'delven' gegraven werd
- d. Delfshaven halverwege Rotterdam en Schiedam ligt

4.

Honderdvijfentwintig jaar geleden maakte Lodewijk Pincoffs zich bijzonder verdienstelijk voor Rotterdam door het initiatief te nemen tot de havenaanleg op Rotterdam-Zuid. Met veel zelfvertrouwen gaf hij opdracht de Binnenhaven en de Entrepothaven te graven. Zijn enthousiasme werkte aanstekelijk. Zelfs het behoedzame Rotterdamse gemeentebestuur werd erdoor geïnspireerd en investeerde veel geld in een brug over de Maas. Pincoffs is overigens vooral bekend geworden doordat in 1879 bleek dat zijn financiële imperium op drijfzand was gebouwd. Hij vluchtte naar Amerika om gerechtelijke vervolging te ontlopen en liet een onthutst Rotterdam achter. Het heeft meer dan een eeuw geduurd eer deze beroemde zwendelaar een monument kreeg. Dat staat:

- a. bij het Entrepotgebouw
- b. bij Hotel New York
- c. in het Informatiecentrum Kop van Zuid
- d. op de Oude Binnenweg

5.

Eigenlijk dankt het Noordereiland zijn ontstaan aan de aanleg van de spoorbrug over de Maas. De spoorbrug zou namelijk een obstakel vormen voor de zeilende binnenvaart. Om deze zo min mogelijk te hinderen werd een alternatieve vaarroute gegraven, een kanaal door Feijenoord. Het stukje Feijenoord ten noorden van dat kanaal kreeg de naam Noordereiland. Het kanaal zelf kennen we vandaag de dag als de Koningshaven. Maar bij de aanleg van deze scheepvaartroute had de Koningshaven een andere naam. Die luidde:

- a. Noorderhaven
- b. Zuiderhaven
- c. Westerhaven
- d. Oosterhaven

6.

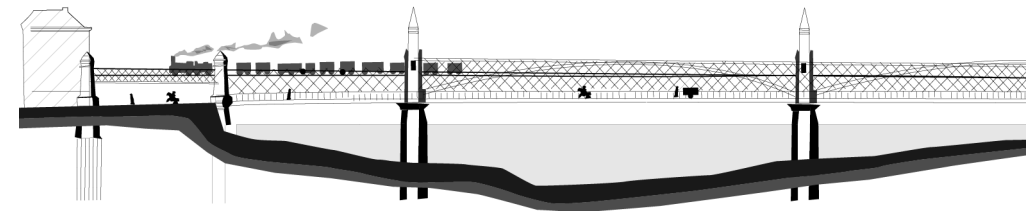
De Spanjaardsbrug tussen Oude Haven en Haringvliet dateert van 1886 en is dus inmiddels 140 jaar oud. De brug heeft weliswaar vele jaren dienstgedaan, maar ze lag er sinds de Tweede Wereldoorlog wat verlaten bij. De gemeente kon maar moeilijk besluiten wat er met de omgeving van de Oude Haven moest gebeuren. Vele plannen werden gelanceerd, maar het zou tot de jaren zeventig duren eer de knoop werd doorgesneden. Begin jaren tachtig is toen ook de Spanjaardsbrug gerenoveerd. Een vraag voor de techneuten onder onze lezers. Waarmee wordt de brug bediend?

- a. met stoom
- b. met water
- c. met elektriciteit
- d. met handkracht

7.

Gerrit Jan de Jongh, directeur van Gemeentewerken tussen 1879 en 1910, alias 'Brutale Gerrit', drukte als geen ander zijn stempel op Rotterdam. Onder zijn leiding werden de Rijnhaven, de Maashaven en een hele trits andere havenbekkens aangelegd. Maar ook dempingen, doorbraken, stratenplannen, riolen en vele andere zaken rekende hij tot zijn terrein. Deze kanjer is herdacht in een monument, maar je moet goed zoeken om het te vinden. Het staat:

- a. bij de Rijnhaven
- b. aan de G.J. de Jonghweg
- c. bij het Stadstimmerhuis
- d. in het park achter Museum Boijmans Van Beuningen



Afbeelding: © Jan van den Noort, Rotterdam 2020

Correcte antwoorden 1: c, 2: c, 3: a, 4: a, 5: a, 6: b, 7: d